

5. 1. 2026 / PODOBE / KRITIKA

**MATIJA
ŠTRUKELJ**

Panoptikum mikrozgodb in telesnih resonanc

FOTO:
MATEJ
PIRKOVIČ

Naslov razstave: Reverberacije + Odmevi
Razstavljajoči: Francesco Tomsich in Borut Savski
Datum: 21. 11. 2025
Kraj: Galerija GONG
Kuratorstvo: Peter Purg

V zaključni etapi letošnjega [Pixxelpointa](#) je na predzadnji dan festivalskega dogajanja svoja vrata odprla tudi [Galerija GONG](#), ki je v svojih prostorih gostila skupno razstavo urugvajsko-slovenskega vizualnega umetnika **Francisca Tomsicha** ter intermedijskega umetnika iz Ljubljane **Boruta Savskega**. Predstavila sta se s skupno intermedijsko prostorsko instalacijo po imenu Reverberacije + Odmevi, ki si jo je kot edini dogodek v sklopu festivalskega dogajanja mogoče ogledati tudi po uradnem zaključku Pixxelpointa, in sicer do 13. decembra.

Francisco Tomsich je vizualni umetnik in pisec, rojen v Urugvaju, ki živi in ustvarja v Izoli. Od leta 2003 razvija razstavne, performativne, pedagoške in raziskovalne projekte v različnih medijih in jezikih. V njih se osredotoča predvsem na zgodovinski spomin, vsakdanje intimnosti, eksperimentalne filmske forme ter filmsko liriko, ki nagovarja občutja nostalgije, spominov, izgubljenih trenutkov, čustvenih napak ali razpok. Tovrstna psihološka in družbena stanja predstavlja tudi v nizu črno-belih nemih videoposnetkov, ki jih je predstavil na petkovem otvoritvenem performansu.

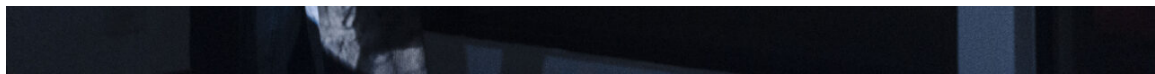

FOTO: MATEJ PIRKOVIČ

S tovrstno serijo filmov, ki jih je Tomsich faktično poimenoval Silent Works, se je prvič začel ukvarjati pred slabimi desetimi leti, ko je v ustvarjanju želel najti lasten jezik. Prav takrat je prvič začel s tehniko montiranja neposredno v kameri, pri čemer se mu je porodila ideja o okroglih, in ne pravokotnih, videoposnetkih. Prav ti so se na razstavi sočasno predvajali preko štirih različnih videoprojektorjev na stene in okno galerije, kar je gledalcu dalo občutek sočasnega dialoga in različnih dialektičnih položajev predvajanih posnetkov. Gledalec je namreč skozi večkanalno projekcijo opazoval zdaj revno blokovsko naselje, spet drugič sijočo stavbo podjetja Amazon, zdaj zaskrbljenega dečka, ki osamljeno sedi na pločniku, ter spet drugič sproščen klepet skupine ljudi ob kavi. Tovrstni kontrasti med nemimi posnetki so ustvarili občutek panoptikuma, obiskovalec se je lahko zgolj na nekaj kvadratnih metrih sprehodil skozi vrsto mikrozgodb posameznic in posameznikov, ki jih je avtor zajel na potovanjih od Münchna do Skopja. To igro nasprotij med bogastvom in bedo kapitalizma, zaskrbljeno osamljenostjo in brezбриžno družbo ter nenazadnje naravo in človekom samim, ki jo uprizarjajo predvajani posnetki ob hkratnih zvočnih reverberacijah, bi bilo mogoče interpretirati kot prispevek avtorjev k razmisleku vpliva tehnologije na družbo, ki jo predvideva letošnji festival. Kot predpostavlja njegova tema, je namreč kljub dostopnosti podatkov in napredni tehnologiji družba vedno bolj razdrobljena, k temu pa gre dodati, da se je družba tudi znatno oddaljila od narave, kar je razstava nakazovala z ločenimi posnetki urbanih okolij ter pokrajine. Nadalje pa se je družba s procesom modernizacije odcepila od osebnih odnosov, ki so veljali v predindustrijskih tradicionalnih družbah, zlasti v urbanih okoljih pa je začel prevladovati brezoseben in hladen odnos med posameznimi člani družbe, kar odraža tudi posnetek osamljenega dečka na cesti, ki ga zamenja projekcija videa, neznanca, ki sproščeno posedla pred fontano. Nenazadnje pa je tovrstna individualizacija prinesla razdor tudi med posamezniki in vnesla vedno močnejše družbene razlike, ki sta ju z zelo očitno simbolizirala posnetek Amazonove stavbe na eni ter posnetek revnega blokovskega naselja na drugi strani, kar bi lahko razumeli tudi kot alegorijo družbenega prepada med *zmagovalci* in *poraženci* neoliberalizma. Nadalje je bilo med posnetki moč opaziti tudi nemo podobo lutke, ob kateri se je predvajala figura neznanega črnolasega dekleta, ki boljši v kamero, katerega prezenca je bila od vseh posnetkov najpogostejša.

FOTO: MATEJ PIRKOVIČ

Oh tem so neme posnetke dopolnjevali subtilni šumi in niski, ki so spominjali na

se je odzivala na gibanje obiskovalcev in tako resonirala zvoke v prostoru, ki so se vpletali v nemo filmsko naracijo. Na ta način se je razstava iz klasičnega informativnega koncepta premaknila v polje interaktivne in participatorne izkušnje, saj je obiskovalec s svojo prezenco pripomogel k soustvarjanju intervencije, s čimer se odcepi od vloge opazovalca in nezavedno postane del instalacije. Vsak posameznik namreč s svojim načinom gibanja, hoje oziroma spontanah kretnjah, ki nastajajo med pogovorom, soustvarja unikatne frekvence, ki pospremijo posnetke, zaradi česar ima vsaka animacija ob vsakokratnem predvajanju drugačno zvočno spremljavo. Ob tem pa je Savski svoje umetniško delo obogatil še s posebno flavto, ki s pihanjem v ustnik in zapiranjem lukenj namesto aktivnega ustvarjanja zvoka, lovi frekvence v prostoru ter jih modulira in nato skozi poseben program ponovno pošilja v prostor. Kot je na otvoritvi pojasnil, je s tovrstnim instrumentom Savski poskušal poustvariti delovanje možganov, ki se odzovejo na določen zvočni dražljaj iz okolice in ga nato preoblikujejo ter *predvajajo*. Kot intermedijski umetnik se Borut Savski namreč ukvarja predvsem z raziskovanjem zvoka, tehnološke avtonomije in družbenih resonanc, pri čemer je v dolgih letih delovanja razvil številne samosvoje zvočne instrumente in strukture, razvija sisteme, kjer se umetniško delo samo organizira. V primeru te razstave ne gre namreč za vnaprej posnete zvoke, ki se predvajajo na zvočnike, temveč za sprejemnike, ki ujamejo frekvence iz prostora ter jih skozi modulatorje spremenijo ter nato predvajajo skozi sistem zvočnikov. Kar je morda bilo zgolj nenamerno naključje, pa je na svoj način vseeno dobro odražalo ime razstave, je bila projekcija dekleta na okno, ki se je ob tem izrisalo na fasado bližnje stavbe. Na ta način reverberacija ni zgolj potekala med zvokom in sliko, temveč tudi spontano med stavbami v mestu, kar potrjuje kuratorsko tezo, da resonance ne nastanejo izven prostora in tudi prostora ni brez resonanc. Vsak odmev namreč nastane v zamejenem prostoru, v katerem se določen zvok odbija od njegovih sten in tako proizvede učinek ponavljanja oziroma tako imenovan eho. Hkrati pa tudi vsak prostor sam po sebi proizvaja določene frekvence, ki niso nujno slišne, vendar kljub temu proizvajajo določen zvok.

Skupna razstava Reverberacije + Odmevi obiskovalcu tako ponuja edinstveno izkušnjo spajanja vnaprej posnetih in predvajanih fragmentov osebnih zgodb s sprotno generiranimi zvoki, ki jih posameznik ustvarja z lastnim sprehajanjem po prostoru. Na ta način je obiskovalec povabljen k soustvarjanju zvočne dinamike razstave, s čimer je lahko izkušnja slehernega obiskovalca povsem lastna interpretacija dogodka. Na ta način razstava na subtilen način – opazovalci se namreč morda ne zavedo takoj, da s svojo prezenco soustvarjajo zgodbo – odpira številna branja in izkustva. Ob hkratni projekciji dokumentiranih mikrozgodb, ki so nastale v različnih časih ter prostorih, je tako posameznik postavljen v center opazovanja in nadzorovanja dogajanja, ki poteka skozi video in zvočne kanale, kar ga na nek način postavi v pozicijo aktivnega ustvarjalca oziroma nadzorovalca mikrokozmosa video-zvočnega prostora, v katerem se nahaja. Tako slušni kot vizualni gradnik razstave na ta način ustvarjata maketo družbe, ki resonira s posameznikom in se na ta način skozi čas in prostor preoblikuje.

Razstava je sama po sebi imela dobro in jasno zastavljen koncept, ki v ospredje postavlja prepletanje zvoka in videa na način unikatne izkušnje. Kljub relativno omejenemu prostoru je skozi večkanalno video in zvočno prezentacijo dobro prikazala mikrosvet osebnih zgodb, ki jih je Tomsich ujel med svojim večletnim dokumentiranjem. Te pa je še dodatno pospremila zvočna instalacija Savskega, ki ne predvaja vnaprej generiranega zvoka, temveč s pomočjo modulatorjev samega obiskovalca povabi k soustvarjanju izkušnje. Tako zastavljena razstava,

Uredil: Jernej Čuček Gerbec
Lektorirala: Saška Maček

BORUT SAVSKI
PURG

FRANCESCO TOMSICH
PIXXELPOINT

GALERIJA GONG

PETER

Priporočene vsebine

18. 1. 2026 / FILM/TV / POD POVRŠINO
[IVA KATUŠIN](#)

Pregled leta 2025: **FILM/TV**

[Od serij Adolescenca, Studio in Ljubim L.A. do filmov Ena bitka za drugo, Kaj ti je deklica in Glas Hind Radžab. Leto 2025 na področju televizije in filma.](#)

17. 1. 2026 / PODOBE / KRITIKA
[JERNEJ ČUČEK GERBEC](#)

Ali resnično rabimo **toliko novomedijskih** **festivalov?**

[Razmislek o lokalni številčnosti novomedijskih festivalov na primeru letošnjega novogoriškega festivala Pixxelpoint.](#)

15. 1. 2026 / LITERATURA
[LARA GOBEC](#)

Pregled leta 2025

[Leto napetih pričakovanj.](#)

Ej, bralka!
V zameno za e-naslov ti pošljemo
Koridorjev občasnik.

TVOJ E-NASLOV

POŠLJI